

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Володимир ПИСАРЕНКО

“30” серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

(обов’язкова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма Економіка підприємства

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

освітній ступінь магістр

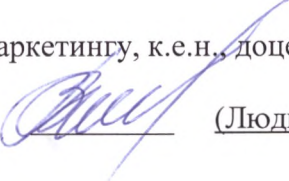
інститут Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій

Полтава 2021 – 2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Конкурентоспроможність підприємства для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання державна

Розробник: Шульга Людмила, професор кафедри маркетингу, к.е.н., доцент
“30” серпня 2021 року

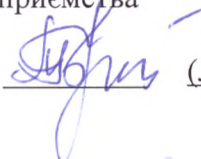
Розробник (Людмила ШУЛЬГА)

Схвалено на засіданні кафедри маркетингу
Протокол від “30” серпня 2021 року №1

Затверджено завідувачем кафедри
“30” серпня 2021 року

 (Володимир ПИСАРЕНКО)

Погоджено гарантом освітньої програми Економіка підприємства
“30” серпня 2021 року

 (Людмила БЕРЕЗІНА)

Схвалено головою НМР спеціальності “Економіка”

 (Ольга ДИВНИЧ)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання ОП	Заочна форма навчання ОП
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів	3	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	051ЕКОН_мд_2021	051ЕКОН_мз_2021 [1](л.н.)
Семестр	1	1
Лекції (годин)	16	8
Практичні (семінарські) (годин)	14	4
Самостійна робота (годин)	60	48
у т. ч. індивідуальні завдання (вказати форму) (годин)		30
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: дисципліни, що включаються до вступного фахового екзамену.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: дати майбутнім фахівцям з економіки систематизоване й емпірично аргументоване уявлення про особливості сучасної конкуренції та формування конкурентоспроможності підприємства у сучасних умовах господарювання; формування системи професійної компетенції (знань і практичних вмінь та навичок) щодо оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства, розробки, прийняття й реалізації рішень щодо його підвищення, а також розробки та практичного застосування стратегій підтримування і нарощування конкурентних переваг підприємства.

Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомити з основними поняттями в області конкурентоспроможності; розглянути сучасну концепцію конкурентоспроможності і її зв'язок з іншими характеристиками підприємства; викласти основні методи оцінки рівня конкурентоспроможності та підходи до її підвищення.

Компетентності

Інтегральна

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові:

СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК 7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК 12. Здатність визначати особливості, механізми та специфічні чинники стану конкуренції та оцінювання конкурентоспроможності підприємства

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні

для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.

Методи навчання: МН 1 Словесні методи (лекція); МН 2 Наочні методи (демонстрування); МН 3 Практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою); МСМ 2 Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності; МНК 1 Методи усного контролю (усне опитування, обговорення теоретичних питань); МНК 2 Методи письмового контролю (контрольна робота, письмове виконання практичних завдань, розв'язування тестів); МНІ 4 Комп'ютерні і мультимедійні методи (дистанційне навчання).

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи конкурентних відносин.

Сутність і функції конкуренції, економічної конкуренції. Ретроспективний аналіз розвитку теоретичних поглядів на конкуренцію. Умови виникнення конкуренції.

Конкуренція як рушійна сила ринку. Ринок як спільнота конкуруючих компаній. Моделі ринку та їх характерні риси. Методи конкуренції. Прийоми цінової та нецінової конкуренції. Особливості конкурентних відносин в Україні.

Тема 2. Державне регулювання конкуренції.

Сутність, мета та інструментарій державного регулювання конкуренції. Державна підтримка конкуренції. Правові засади державного регулювання конкуренції. Нормативно-правові акти регулювання конкуренції в економіці України. Відповідальність за порушення законодавства про захист конкуренції. Види відповідальності за порушення законодавства про захист конкуренції.

Поняття про антимонопольне законодавство. Антимонопольний комітет як спеціальний орган державної політики у сфері конкуренції. Характеристика основних світових систем конкурентного законодавства. Моделі антимонопольного регулювання: американська, європейська, японська.

Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства: особливості і проблеми.

Сутність і визначення конкурентоспроможності. Підходи до класифікації конкурентоспроможності. Співвідношення понять конкурентоспроможності на рівні товару, підприємства, галузі, регіону, національної економіки. Фактори та складові конкурентоспроможності підприємства.

Зв'язок конкурентоспроможності з іншими категоріями теорії конкуренції. Характер взаємозв'язку категорій теорії конкуренції.

Головні аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Потенціал підприємства як основа забезпечення його конкурентоспроможності. Сутність та рівні потенціалу конкурентоспроможності підприємства. Складові потенціалу конкурентоспроможності підприємства.

Тема 4. Конкурентне середовище підприємства.

Сутність конкурентного середовища підприємства. Основні складові конкурентного середовища. Структурний аналіз конкурентного середовища. Аналіз і прогнозування конкурентного середовища.

Порядок побудови профілю конкурентного середовища підприємства. Конкурентна позиція підприємства. Конкурентний статус підприємства. Процес оцінки конкурентної позиції підприємства. Показники визначення конкурентної позиції підприємства. Особливості конкурентостійкості підприємства.

Особливості конкурентного середовища вітчизняних підприємств.

Тема 5. Конкурентні переваги підприємства.

Сутність і види конкурентних переваг. Порівняльний аналіз застосовуваних визначень «конкурентної переваги». Основні властивості конкурентних переваг та критерії, яким вони повинні

відповідати. Види та джерела формування конкурентних переваг. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг. Модель формування конкурентних переваг підприємства. Етапи формування нових конкурентних переваг. Методика оцінювання конкурентних переваг підприємства.

Сутність та властивості технології забезпечення конкурентних переваг підприємства. Основні методи забезпечення конкурентних переваг. Напрями формування та інструменти реалізації політики забезпечення конкурентних переваг підприємства.

Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.

Економічна сутність поняття «конкурентоспроможність товару». Чинники та критерії конкурентоспроможності товару. Принципи та етапи оцінки конкурентоспроможності товару. Методи оцінки конкурентоспроможності товару.

Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару.

Тема 7. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Основні принципи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Основні підходи до оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Класифікація методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. Порівняльна характеристика методів конкурентоспроможності підприємства. Принципи вибору методу для оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Коригування методики оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства виходячи з обсягу доступної інформації. Критерії та показники конкурентоспроможності підприємства.

Тема 8. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства.

Поняття й сутність «стратегії». Поняття конкурентної стратегії підприємства. Система конкурентних стратегій підприємства.

Базові стратегії конкуренції та конкурентних переваг. Стратегії надбання конкурентної переваги. Стратегія конкурентної поведінки підприємства. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності.

Тема 9. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства.

Концепція управління конкурентоспроможністю підприємства. Етапи і процедури процесу управління конкурентоспроможністю підприємства. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. Основні елементи системи управління конкурентоспроможністю підприємства. Мета, об'єкт та суб'єкти управління конкурентоспроможністю підприємства. Принципи управління конкурентоспроможністю підприємства.

Організаційно-економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Особливості забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Організація прийняття конкурентоспроможних управлінських рішень, контролю і стимулювання їх реалізації.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин										
	денна форма 051ЕКОН_мд_2021						заочна форма 051ЕКОН_мз_2021[1](л.н.)				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	п	лаб	н/н	с.р.		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи конкурентних відносин.	10	2	2			6	6	2			4
Тема 2. Державне регулювання конкуренції.	10	2	-			8	7		2		5
Тема 3. Конкурентоспроможність	10	2	2			6	7				7

підприємства: особливості і проблеми.											
Тема 4. Конкурентне середовище підприємства.	10	2	2			6	6	2			4
Тема 5. Конкурентні переваги підприємства.	10	2	2			6	7				7
Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.	10	2	2			6	6	2			4
Тема 7. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.	10	2	2			6	7	2			5
Тема 8. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства.	10	2	-			8	7		2		5
Тема 9. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства.	10	-	2			8	7				7
в т. ч. індивідуальні завдання (к/р)	-					-	30				30
Усього годин	90	16	14			60	90	8	4		78

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 051ЕКОН_мд_2021	заочна форма 051ЕКОН_мз_2021[1] (Л.Н.)
1	Тема 1. Теоретичні основи конкурентних відносин.	2	
2	Тема 2. Державне регулювання конкуренції.	-	2
3	Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства: особливості і проблеми.	2	
4	Тема 4. Конкурентне середовище підприємства.	2	
5	Тема 5. Конкурентні переваги підприємства.	2	
6	Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.	2	
7	Тема 7. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.	2	
8	Тема 8. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства.	-	2
9	Тема 9. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства.	2	
	Разом	14	4

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 051ЕКОН_мд_2021	заочна форма 051ЕКОН_мз_2021 [1](Л.Н.)
1	Тема 1. Теоретичні основи конкурентних відносин.	6	4

2	Тема 2. Державне регулювання конкуренції.	8	5
3	Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства: особливості і проблеми.	6	7
4	Тема 4. Конкурентне середовище підприємства.	6	4
5	Тема 5. Конкурентні переваги підприємства.	6	7
6	Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.	6	4
7	Тема 7. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.	6	5
8	Тема 8. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства.	8	5
9	Тема 9. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства.	8	7
	в т. ч. індивідуальні завдання (к/р)	-	30
	Разом	60	78

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання		Форми контролю
051ЕКОН_мд_2021		
ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	1) опитування; 2) виконання вправ на практичних заняттях; 3) розв'язування тестів; 4) виконання завдань самостійної роботи: - контрольна робота; - реферат, - глосарій; 5) контрольна робота.	
ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.		
ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.		
051ЕКОН_мз_2021[1](л.н.)		
ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	- опитування; - виконання завдань на практичних заняттях; - виконання тестових завдань самостійної роботи; - контрольна робота (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання).	
ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.		
ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.		

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання			Разом
	ПРН 8	ПРН 12	ПРН 17	
Тема 1. Теоретичні основи конкурентних відносин.	+		+	2
Тема 2. Державне регулювання конкуренції.	+		+	2
Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства: особливості і проблеми.	+	+	+	3
Тема 4. Конкурентне середовище підприємства.	+		+	2

Тема 5. Конкурентні переваги підприємства.	+	+	+	3
Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.	+	+	+	3
Тема 7. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.	+	+	+	3
Тема 8. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства.	+	+	+	3
Тема 9. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства.	+	+	+	3
Разом	9	6	9	24
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	38	24	38	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	23	14	23	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПР 8	38	38	23
ПР12	24	24	14
ПР17	38	38	23
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

9. Форми контролю результатів навчання

051ЕКОН_мд_2021

Програмні результати навчання	Форма контролю												Разом	
	Опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Розв'язування тестів		Контрольна робота		Виконання завдань самостійної роботи (реферат)		Виконання завдань самостійної роботи (глосарій)			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПР 8	7	10	6	10	4	6	2	4	2	4	2	4	23	38
ПР12	2	8	4	8	2	2	2	2	2	2	2	2	14	24
ПР17	7	10	6	10	4	6	2	4	2	4	2	4	23	38
Разом	16	28	16	28	10	14	6	10	6	10	6	10	60	100

Програмні результати навчання	Форма контролю								Разом	
	Опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Розв'язування тестів		Контрольна робота			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПР 8	4	6	4	6	4	7	11	19	23	38
ПР12	2	4	2	4	2	4	8	12	14	24
ПР17	4	6	4	6	4	7	11	19	23	38
Разом	10	16	10	16	10	18	30	50	60	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми контролю	Шкала оцінювання	Програмні результати, що забезпечуються в результаті вивчення
- розв'язування тестів (передбачені по всіх темах)	2 бал – у випадку забезпечення 80-100 % правильних відповідей на тестові питання; 1 бала – у випадку забезпечення 79-30 % правильних відповідей на поставлені питання; 0 балів – у випадку правильних відповідей менше ніж 30 %.	Під час виконання тестових завдань здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмні результати: ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.
- опитування (передбачене по всіх темах)	4 бал – у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі; 2 бала - у випадку нечіткої відповіді з означеної теми та часткових неповних відповідей на додаткові питання по темі; 0 балів у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання	Під час опитування здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмні результати: ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.
- виконання завдань на практичних заняттях	4 бали - у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення; 2 бал - у випадку наявних значних методологічних помилок та/чи невірних арифметичних розрахунків	Під час виконання вправ на практичних заняттях здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмні результати: ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати

Форми контролю	Шкала оцінювання	Програмні результати, що забезпечуються в результаті вивчення
(передбачено по всіх темах)	при розв'язуванні задач; 0 балів - у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач	статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.
- виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота: 1 теоретичне питання (4 бали), 1 задача (6 балів)) - виставляється окремою позицією в журналі	4 бали - за теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття; 3 бали – за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання; 1-2 бал – у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання; 0 балів – у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу функціонування фінансового ринку. 6 балів – за виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку повністю правильної методики розв'язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення; 3-5 бали – виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв'язання задачі; 1-2 бали – виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку наявності незначних помилок в методиці розв'язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок; 0 балів – у випадку відсутності належно оформленої та розв'язаної задачі.	Під час виконання контрольної роботи здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмні результати: ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.
- виконання завдань самостійної роботи (реферат) – здобувач вищої освіти повинен виконати один реферат за семестр	9-10 балів - у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача; 7-8 бали - у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання викладача; 5-6 бали – у випадку захисту роботи зі не значними недоліками в оформленні, не в повному обсязі змістовному розкритті теми, неповних відповідей на додаткові питання по темі реферату; 3-4 бали - у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, неповних відповідей на додаткові питання по темі реферату; 2 бали - у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі реферату та неповному розкриттю обраної теми; 1 бал – у випадку подання роботи з істотними недоліками в змісті, невідповідності роботі існуючим вимогам щодо оформлення, відсутності орієнтування доповідача в означеному питанні; 0 балів – у випадку відсутності реферативної роботи,	Під час завдань самостійної роботи (реферат) здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмні результати: ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.

Форми контролю	Шкала оцінювання	Програмні результати, що забезпечуються в результаті вивчення
	доповіді чи повної невідповідності реферативної роботи, доповіді вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання	
виконання завдань самостійної роботи (гloserій) – передбачено по всіх темах (виставляється окремою позицією в журналі, перевіряється один раз по завершенню опанування курсу),	9-10 балів - у випадку змістовного оформлення понять; 4-8 балів - у випадку нечіткого оформлення понять; 1-3 балів - у випадку не розкриття до всіх тем оформлення понять; 0 балів - у випадку відсутності гloserію.	Під час завдань самостійної роботи (контрольна робота) здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмні результати: ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. ПРН 17. Визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств, розробляти та практично застосовувати стратегії підтримування та нарощування конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

051ЕКОН_мд_2021

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	Виконання завдань самостійної роботи (гloserій)	Виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)
Тема 1. Теоретичні основи конкурентних відносин.	4	4	2	10	10	10
Тема 2. Державне регулювання конкуренції.	-	-	-			
Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства: особливості і проблеми.	4	4	2			
Тема 4. Конкурентне середовище підприємства.	4	4	2			
Тема 5. Конкурентні переваги підприємства.	4	4	2			
Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.	4	4	2			
Тема 7. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.	4	4	2			
Тема 8. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства.	-	-	-			
Тема 9. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства.	4	4	2			
Підготовка реферату				10		10
Підготовка гloserію					10	10

Контрольна робота							10
Всього	28	28	14	10	10	10	100

051ЕКОН_мз_2021[1](Л.Н.)

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання тестових завдань самостійної роботи	Контрольна робота	
Тема 1. Теоретичні основи конкурентних відносин.	4				4
Тема 2. Державне регулювання конкуренції.		8			8
Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства: особливості і проблеми.					
Тема 4. Конкурентне середовище підприємства.	4				4
Тема 5. Конкурентні переваги підприємства.					
Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.	4				4
Тема 7. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства	4				4
Тема 8. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства.		8			8
Тема 9. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства.					
Тестові завдання			18		18
Контрольна робота				50	50
Разом	16	16	18	50	100

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Непередбачено навчальною дисципліною.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

- Багнев Г.Л. Маркетинг: учеб. для вузов. М.: ОАО «Издательство» «Экономика», 1999. 703 с.
- Балабанова Л.В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю . К.: «Професіонал», 2006. 448 с.
- Балабанова Л.В., Кривенко Г.В., Балабанова І.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств: навчальний посібник. К.: «Видавництво дім «Професіонал», 2009. 256 с.
- Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. К. : ЦНЛ, 2006. 384 с.
- Дикань В.Л., Боровик Ю.Т., Полякова О.М. та ін. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств : Підручник : Харків: УкрДАЗТ, 2012. 415 с. . URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2354/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf> (дата звернення: 16.09.2021).
- Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В. 2020. 340 с. URL: mab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-FUB/Економіки_і_підприємництва/ek_predpriyatij/posobiya_pdf/ПОСІБНИК_КОНКУР.ПІДПРИЄМСТВА_2020____.pdf (дата звернення: 16.09.2021).

7. Конкурентоспроможність аграрного підприємства: навчальний посібник / А. С. Даниленко, О. М. Загурський, П. І. Юхименко та ін. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора, академіка НААН України Даниленка А.С. Біла Церква: БНАУ, 2018. 248 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 16.09.2021).

8. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г., Романко О.П. Конкурентоспроможність підприємства: планування та діагностика : Монографія. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2011. 180 с. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/5021/1/2496.pdf> (дата звернення: 16.09.2021).

9. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekonomiky/Docs/Konkurentospromozhnist_p-va_Lupak_Vasilciv.pdf (дата звернення: 16.09.2021).

10. Нємцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент. К.:ТОВ «УВПК» «ЕксОб», 2001. 560 с.

11. Полтавська Є. О., Іващенко Г. А., Куліков П. М. Конкурентний аналіз. Навчальний посібник : Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 388 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/14337/1/%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%9A%D0%A3%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%90%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%97%20%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%20%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A.pdf> (дата звернення: 16.09.2021).

12. Портер М. Е. Стратегія конкуренції. пер. з англ. К. : Основи, 1998. 390 с.

13. Сіваченко І.Ю. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організацій): посібник. К. ЦУЛ, 2003. 140 с.

14. Сіваченко І.Ю. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств. К.: ЦУЛ, 2006. 504 с.

15. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса. Экономика, маркетинг, менеджмент. М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2002. 892 с.

16. Фатхутдинов Р.А. Менеджмент конкурентоспособности товара. М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1995. 55 с.

17. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління : навч. посіб. К. : КНЕУ, 1999. 384 с.

Допоміжні

1. Глинский В. В., Ионин В. Г. Статистический анализ : учебное пособие. М. : Информационноиздательский дом "Филинъ", 1998. 264 с.

2. Клименко М., Омеляненко Т., Барабась Д. 8Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посібн. К. : КНЕУ, 2008. 520 с.

3. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : підручник. К. : КНЕУ, 2004 . 699 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Держкомстату України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України. Режим доступу <https://amcu.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства. Режим доступу <https://minagro.gov.ua/ua>

6. Офіційний веб-сайт Бізнес-порталу. URL: <http://bin.com.ua/cgi-bin/votes-cookie.pl>

7. Офіційний веб-сайт Полтавської обласної універсальної бібліотеки ім. І. П. Котляревського. Режим доступу. library-poltava.at.ua

8. Офіційний сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського. Режим доступу <http://www.nbuv.gov.ua/>